

МАСШТАБНА ПРОФЕСІЯ. Григорій Христинч – гідний її представник

Земля — усьому голова

На Сумщині відома бувальщина, пов'язана з іменем знаменитого земляка. Нібито колись, дуже давно нащадок цукрозаводчика Івана Харитоненка програв у карти завод. Коли зізнався у цьому гріху батькові, той спитав:

— А землю під заводом теж програв?

— Ні, на землю не грали, — відповів невезучий картяр.

— Ну, тоді не бідкайся, — втішив сина Харитоненко.

Невдовзі він нібито зустрівся із новоспеченим власником заводу і став вимагати, аби той негайно забрав свою нерухомість, оскільки на ділянці, де вона стоїть, уже через тиждень будуватимуть новий об'єкт. Скільки коштує розібрати і вивезти навіть невеличкий завод, уявити неважко, тож у шулера від ейфорії за мить не залишилось і сліду.

Правда це, чи ні — невідомо і досі, але коли кажуть, що хліб усьому голова, щоразу хочеться уточнити: усьому голова не хліб, а земля, на якій він росте, а люди, які працюють із землею, найголовніші. І хоч самі вони так не вважають, дозвольте хоч раз на рік,

у зв'язку із професійним святом, на цьому наполягти. На відміну від хліборобів, землепорядники бачать землю не в природі, а на кальці у масштабі, тож і тут нам не обійтися без компліменту. Коли про когось кажуть, що він — масштабна людина, швидше за все, мова йде про землепорядника.

Нетиповий представник

Не можна сказати, що сумчанин Григорій Христинч — типовий представник землепорядного цеху, але можна сміливо стверджувати, що він знає специфіку роботи на землі від «А» до «Я». Він масштабна людина в обох значеннях цього слова — і у прямому, і в переносному. Скоро ви зрозумієте, чому. Саме на Христинчу порадили звернути увагу в Головному управлінні Держземагентства на Сумщині, коли я звернувся туди з відповідним проханням.

Перш ніж стати «чистим» землепорядником, він багато років працював топографом, геодезистом та картографом. На багатьох картах стоїть його прізвище. Це означає, що редактор Христинч відповідає за

правильність кожного топоніму, за точність контурів кожної нанесеної на папір п'яді землі. Топографічних карт, до створення яких він причетний, не десятки, навіть не сотні, а тисячі. Різні місцевості, різні масштаби: від найточніших, де намальовані кожне деревце і кожна калюжа, до звичних широкому загалу, які продаються в магазинах.

— Після розпаду СРСР робота картографа стала новій владі нецікавою, — розповідає Григорій Андрійович. — Я опинився перед двома варіантами вибору: або йти міряти землю в поле, або очолити відділ кадастру у Сумському міському управлінні земельних ресурсів. Мене переконали, що для всіх буде більше користі від другого варіанту. Працювали ми нормально і зробили, вважається, немало. А потім я перейшов до обласного управління земельних ресурсів, і також у відділ кадастру.

Десятки років своєї непересічної біографії Христинч вмістив лише у кілька речень. Журналісту ось так не щастить, коли трапляється надто скромний співрозмовник. Такого треба за щось зачепити. Наприклад, за Лаос.

Земля в Індокитаї не така

— Кажуть, ви єдиний фахівець на Сумщині, який знає специфіку землевпорядної справи в Індокитаї?

— Значно вужче — у Лаосі, — після паузи відповідає Христич. — Це була середина 80-х років, я тоді працював на підприємстві «Сумигеодескартографія». Подзвонили з експедиції із Києва і повідомили, що потрібен інспектор ВТК для роботи у Лаосі. Я й погодився. Проїшов комісією і потрапив у розпорядження московської фірми «Союззарубіжгеодезія». Там пройшов співбесіду, а невдовзі був уже в літаку. База нашої експедиції знаходилась у В'єтнані — це столиця Лаосу, до речі, найменше за розміром столичне місто в усій Азії. На робочий об'єкт добиралися вертольотом, зв'язок тримали по радіо. Мені на той час було 34 роки.

— Якщо не секрет, скільки платили за роботу в Лаосі?

— У Москві, перед відльотом, мені сказали: «Ваша зарплата становитиме 425 рублів». Я вийшов з кабінету, м'яко кажучи, не окрилений. У Сумах на попередній роботі мав 250 рублів. Летіти за тридев'ять земель за досить скромною прибавкою?! Але я прикусив язика і ні з ким тими сумнівами не поділився. Вже потім хлопці пояснили, що зарплату нам нараховують в інвалютних рублях і видають чеками. 425 інвалютних рублів — це приблизно 2 тисячі «звичайних» рублів. Дехто свої чеки, на які у спецмагазині «Берізка» можна було купити будь-який дефіцит, продавав, і тоді у нього замість 2 тисяч виходило 4 тисячі рублів на місяць.

— Земля у Лаосі така ж, як наша, і працюють на ній, як у нас?

— На півночі, ближче до Китаю, там переважно гориста місцевість, а на півдні — рівнинна. Півроку там ідуть дощі, а півроку не ідуть. Між Лаосом і В'єтнамом тече велика ріка — Меконг, воду якої використовують для зволоження рисових чеків. Урожай рису збирають двічі на рік. Ніде не бачив, аби вирощували огірки, помідори чи тим паче картоплю, але в магазинах все це було. Кліматичні та аграрні особливості, звичайно ж, накладають у Лаосі певний відбиток на роботу землевпорядників.

«Сумський винахід» — винахід Христича

Очолити відділ кадастру обласного управління земельних ресурсів на Сумщині, Христич завів чергову карту, де у масштабі 1:2000 наносили контури наявних земельних ділянок. По суті, це була не карта, а детальний план, з якого почався облік земельних об'єктів. З паперу плани перенесли на «вічний» прозорий пластик, і це було сумським винаходом, яким невдовзі почали користуватися колеги в інших регіонах України. Через кілька років ці дані занесли до ще надійнішої електронної бази, але на Сумщині між паперовим та електронним етапами земельного кадастру був ще й проміжний пластиковий. Це був прообраз сучасної публічної карти, який допомагає унікати помілок та «накладок» у підготовці землевпорядних документів.

Досвід у спадок

Працюючи «головним кадастровиком» області, володіючи всією інформацією про вільні земельні ділянки, яких тоді вистачало, Христич собі не «вибив» жодної.

— За попередньої влади на найвищому урядовому рівні було заявлено, що земельне відомство — одне з найбільш корумпованих у державі, — хмурилась він. — Не знаю, де чільниця уряду побачила корупціонерів, але серед моїх колег не було жодного. Це я знаю точно.

Ось уже кілька років Григорій Андрійович на заслуженому відпочинку. Та без роботи йому не сидиться. Землевпорядна справа стала сімейною, діти започаткували профільну фірму, тож і він має в ній свій шматок відповідальності. Окрім цього, викладає у Сумському будівельному коледжі. У групі будівельників читає інженерну геодезію, а у групі землевпорядників — просто геодезію.

— Мені й раніше пропонували викладати в технікумі, коли ще працював в обласному управлінні земельних ресурсів, але я тоді відбувався

жартами, — ділиться Христич. — Але настав час, коли зрозумів, що як практик уже не потрібен. Тож тепер маю передати молодшим колегам теоретичні знання та поділитися досвідом.

Державна справа

Говорячи канцелярською мовою, кадастр — це система заходів, спрямованих на збір, зберігання і підтримування у належному стані відомостей про землю як найголовніший ресурс держави. Це важлива державна справа, яка потребує системного державного фінансування. Минулого року вперше за багато років Сумщині виділили солідні кошти на інвентаризацію земель сільськогосподарського призначення, але, вважає Христич, такий підхід до справи має ввійти у традицію, а фінансування має бути безперебійним.

— Вам не доводилося шкодувати, що обрали землевпорядну професію? — запитав я у нього.

— Професія хороша, — відповідає Христич. — У Сумах землевпорядників готують і коледж, і університет. На жаль, із працевлаштуванням у багатьох випускників виникають складності. Але ця проблема характерна для всіх галузей: роботодавці хочуть взяти на роботу фахівця із досвідом, а де він набуватиме той досвід, нікого не цікавить.

— На початку березня в Україні відзначатимуть професійне свято: День землевпорядника. У вас є що сказати колегам з цієї нагоди?

— Цього року День землевпорядника припав на 8 Березня, — посміхається Христич. — Тож дозволяє привітати зі святом у першу чергу жінок. Точніше, із двома святами. Хочу підкреслити, що у землевпорядній службі працюють хороші люди. Прості, доступні, не розбалувані ні життям, ні грошми. Бажаю колегам здоров'я, аби були стійкими та міцними, і помірного благополуччя, щоб вистачало на повноцінне життя.

Володимир ЧЕРНОВ
Фото автора

Сумська область